

Τραπεζικά Θέματα

από τη δραστηριότητα της ΕΕΤ

Επιμέλεια:
Χριστίνα Λιβαδά
Γιάννης Παλασάκης
Βασίλης Παναγιωτίδης
Κωνσταντίνος Τασάκος

Λειτουργία και εποπτεία τραπεζών

Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών

Θέματα προστασίας καταναλωτή

Συστήματα πληρωμών

Πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων
από εγκληματικές δραστηριότητες

Βέλτιστες πρακτικές προσδιορισμού και αποτίμησης του πιστωτικού κινδύνου

Η Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία έθεσε το Νοέμβριο του 2005 σε δημόσια διαβούλευση με τους ενδιαφερόμενους φορείς συμβουλευτικό κείμενο αναφορικά με τις *«Βέλτιστες πρακτικές προσδιορισμού και αποτίμησης των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου στα δάνεια»*.

Η αντιμετώπιση του ζητήματος αυτού παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον στο πλαίσιο της εφαρμογής του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας ειδικά για τα πιστωτικά ιδρύματα που θα υιοθετήσουν τη μέθοδο των εσωτερικών διαβαθμίσεων, κατ' εφαρμογή της οποίας θα υποχρεούνται να σχηματίζουν προβλέψεις έναντι επισφαλών απαιτήσεων.

Το κείμενο της Επιτροπής της Βασιλείας χωρίζεται σε δύο ενότητες. Στην πρώτη καταγράφονται οι βέλτιστες πρακτικές για την αποτελεσματική διαχείριση των αναμενόμενων ζημιών από την επέλευση του πιστωτικού κινδύνου. Ειδικότερα, καθιερώνονται αρχές σχετικά με τις διαδικασίες, τα δεδομένα και το σύστημα εσωτερικού ελέγχου, διαμορφώνοντας ένα πλαίσιο σχηματισμού προβλέψεων έναντι επισφαλών απαιτήσεων συμβατό, στο μέτρο του δυνατού, τόσο με το λογιστικό πλαίσιο όσο και με το πλαίσιο κεφαλαιακής επάρκειας. Στη δεύτερη ενότητα περιέχονται οι κατευθυντήριες γραμμές τις οποίες πρέπει να ακολουθούν οι εποπτικές αρχές κατά την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του πλαισίου προσδιορισμού και αποτίμησης του πιστωτικού κινδύνου από τα πιστωτικά ιδρύματα.

Ως καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή σχολίων επί του ως άνω κειμένου από τους ενδιαφερόμενους φορείς τέθηκε η 28η Φεβρουαρίου 2006.

Ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εποπτικών αρχών κατά την εφαρμογή του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας

Η Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία δημοσίευσε το Νοέμβριο 2005 κείμενο διαβούλευσης αναφορικά με την *«Ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εποπτικών αρχών κατά την εφαρμογή του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας»*. Το εν λόγω κείμενο συμπληρώνει το ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει την κατανομή αρμοδιοτήτων και τη συνεργασία μεταξύ των εποπτικών αρχών κατά την εφαρμογή του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί με την έκθεση της Επιτροπής της Βασιλείας του Αυγούστου 2003, αναφορικά με τις θεμελιώδεις αρχές που πρέπει να εφαρμόζονται σχετικά.

Εποπτική αναγνώριση των οίκων αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας

Η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (CEBS) δημοσίευσε τον Ιούνιο και το Νοέμβριο 2005, αντίστοιχα, δύο κείμενα διαβούλευσης αναφορικά με την εποπτική αναγνώριση των οίκων αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας. Τα κείμενα της CEBS περιέχουν κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τα εξής θέματα:

- τη διαδικασία της αναγνώρισης,
- την αντιστοίχιση των αξιολογήσεων στους συντελεστές στάθμισης πιστωτικού κινδύνου, και
- την εφαρμογή των κριτηρίων της αναγνώρισης από τις εποπτικές αρχές.

Ειδικότερα, όσον αφορά τα κριτήρια η εκπλήρωση των οποίων είναι αναγκαία προκειμένου τα πιστωτικά ιδρύματα να κάνουν χρήση των αξιολογήσεων για σκοπούς κεφαλαιακής επάρκειας, ιδιαίτερη έμφαση αποδίδεται στα θέματα διασφάλισης της αντικειμενικότητας και συνεχούς επικαιροποίησης των πιστοληπτικών αξιολογήσεων, καθώς και της ανεξαρτησίας και διαφάνειας της οργανωτικής δομής των οίκων αξιολόγησης.

Γνωστοποίηση στοιχείων από τις εποπτικές αρχές αναφορικά με την ενσωμάτωση του νέου πλαισίου για την κεφαλαιακή επάρκεια στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Προκειμένου να διευκολύνει τη συγκριτική εξέταση του τρόπου ενσωμάτωσης του νέου πλαισίου για την κεφαλαιακή επάρκεια στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να συμβάλει στη σταδιακή σύγκλιση των συναφών εποπτικών πρακτικών, η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας δημοσίευσε στις αρχές Νοεμβρίου 2005, κείμενο κατευθυντήριων γραμμών για την καθιέρωση ενός πλαισίου γνωστοποίησης στοιχείων από τις εποπτικές αρχές αναφορικά με την ενσωμάτωση του νέου πλαισίου.

Η καθιέρωση της υποχρέωσης γνωστοποίησης στοιχείων από τις εποπτικές αρχές θεμελιώνεται στο άρθρο 144 της Οδηγίας για το νέο πλαίσιο κεφαλαιακής επάρκειας. Με την καθιέρωση του πλαισίου αυτού αναμένεται αφενός μεν η αποτελεσματικότερη και ομαλότερη μετάβαση στο νέο καθεστώς μέσω της αυξημένης διαφάνειας, αφετέρου δε η προώθηση ισότιμων όρων ανταγωνισμού μεταξύ των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι πληροφορίες για την ενσωμάτωση του νέου πλαισίου για τις οποίες καθιερώνεται υποχρέωση γνωστοποίησης, θα είναι προσβάσιμες μέσω διαδικτύου στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας.

Τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου αναφορικά με το συντελεστή κεφαλαιακής επάρκειας και το σχηματισμό εποπτικών προβλέψεων έναντι επισφαλών απαιτήσεων

Η Τράπεζα της Ελλάδος λαμβάνοντας υπόψη την ταχεία πιστωτική επέκταση στον τομέα της στεγαστικής πίστης και την αύξηση της σχέσης μεταξύ του ύψους του δανείου και της αξίας του υπέγγυου ακινήτου (δείκτης LTV) προχώρησε τον Οκτώβριο του 2005 στη μερική τροποποίηση της ΠΔ/ΤΕ 2524/23.7.2003, με την έκδοση της ΠΔ/ΤΕ 2564/11.10.2005. Στην εν λόγω Πράξη ορίζεται ότι από 31.12.2005 ο συντελεστής στάθμισης πιστωτικού κινδύνου της τάξεως του 50% θα εφαρμόζεται αποκλειστικά στο μέρος του υπόλοιπου της απαίτησης που καλύπτεται μέχρι ποσοστού 75% από την αγοραία αξία του υπέγγυου ακινήτου, ενώ στο υπόλοιπο μέρος της απαίτησης θα εφαρμόζεται συντελεστής στάθμισης 100%.

Επιπλέον, με την Πράξη αυτή καθορίζεται ότι για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων και των αντίστοιχων συντελεστών στάθμισης, η αποτίμηση και η περίοδος επανεκτίμησης της αξίας των υπέγγυων ακινήτων θα γίνεται με βάση τις τρέχουσες τιμές αγοράς και όχι με βάση τις αντικειμενικές αξίες, όπως ίσχυε.

Επίσης, η Τράπεζα της Ελλάδος αποβλέποντας στην υιοθέτηση από τα πιστωτικά ιδρύματα, κατά τη διεθνή πρακτική, πρόσθετων κριτηρίων έγκρισης ή απόρριψης δανείων στη διαδικασία προαξιολόγησης των αιτημάτων δανείων, εξέδωσε την ΠΔ/ΤΕ 2565/11.10.2005, με την οποία τροποποιείται και συμπληρώνεται η ΠΔ/ΤΕ 2442/29.1.1999.

Σχέδιο Πράξης Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος «Πλαίσιο αρχών οργάνωσης και λειτουργίας των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου, Διαχείρισης Κινδύνων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων»

Σε συνέχεια διαβουλεύσεων που προηγήθηκαν με την ΕΕΤ, στις αρχές Νοεμβρίου 2005 τέθηκε προς διαβούλευση από την Τράπεζα της Ελλάδος σχέδιο Πράξης Διοικητή για την αναθεώρηση της ΠΔ/ΤΕ 2438/1998 σχετικά με τα Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου των πιστωτικών ιδρυμάτων. Το σχέδιο Πράξης περιέχει σημαντικές αλλαγές σε σχέση με το ισχύον καθεστώς, οι κυριότερες εκ των οποίων συνοψίζονται, θεματικά, στα εξής:

- διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της, το οποίο καταλαμβάνει πλέον και τα χρηματοδοτικά ιδρύματα που εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος σε ατομική βάση
- καθιέρωση διεξοδικών κανόνων για τη διαχείριση κινδύνων και την κανονιστική συμμόρφωση
- θεσμοθέτηση της λειτουργίας κανονιστικής συμμόρφωσης
- διεύρυνση των αρμοδιοτήτων και των ευθυνών του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διοίκησης του πιστωτικού ιδρύματος, των επιτροπών που συγκροτούνται σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς επίσης και της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων, της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης και της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης, όπου προβλέπεται η σύστασή τους.

Στη νέα Πράξη με την οποία θα καταργηθεί η ΠΔ/ΤΕ 2438/1998 θα περιέχονται τέλος, παραρτήματα, τα οποία θα εξειδικεύουν το περιεχόμενο των γενικών διατάξεων αυτής.

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στη διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε με την Τράπεζα της Ελλάδος και πολλές από τις παρατηρήσεις που υπέβαλε έγιναν δεκτές, όπως ενδεικτικά, σε ό,τι αφορά τη λειτουργία της κανονιστικής συμμόρφωσης, τις επιτροπές που λειτουργούν σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου και τις αρμοδιότητες και ευθύνες των υπηρεσιακών μονάδων.

Β. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών

Κοινοτικό επίπεδο

Η κοινοτική πολιτική για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες για τα έτη 2005-2010

Σε συνέχεια της Πράσινης Βίβλου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που εκδόθηκε το Μάιο 2005 (βλ. σχετικά Χρήστο Γκόρτσο «Η κοινοτική πολιτική για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες για τα έτη 2005-2010: Post-FSAP», Δελτίο ΕΕΤ (2005) τεύχος 41, σ. 25 επ.), το Δεκέμβριο του 2005 εκδόθηκε η Λευκή Βίβλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στην οποία δημοσιεύεται η τελική πρότασή της για το νέο πρόγραμμα δράσης για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες για τα έτη 2005-2010.

Σύμφωνα με τη Λευκή Βίβλο, οι στόχοι της Επιτροπής στον εν λόγω τομέα συνοψίζονται ως εξής:

1. Δυναμική ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

Παρά τη σαφή πρόοδο που έχει επέλθει στο πεδίο της ολοκλήρωσης της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών με την υλοποίηση του Προγράμματος Δράσης για τις Χρηματοπιστωτικές Υπηρεσίες του 1999, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι υπάρχουν ακόμη περιθώρια λήψης ρυθμιστικών μέτρων προς την κατεύθυνση αυτή, και ειδικά σε ορισμένους τομείς, όπως η λιανική τραπεζική.

2. Βελτίωση της διαδικασίας ρυθμιστικής παρέμβασης

Η Επιτροπή δεσμεύεται ότι θα ενισχύσει ακόμη περισσότερο την ανοιχτή και διαφανή διαδικασία ρυθμιστικής παρέμβασης. Επιπλέον, κάθε ρυθμιστικής παρέμβασης θα προηγείται μελέτη των επιπτώσεων και ανάλυση κόστους-οφέλους, ώστε να αξιολογείται συνακόλουθα η προσφορότητά της. Έμφαση θα δοθεί επίσης:

- στην ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή των θεσπιζόμενων ρυθμίσεων,
- στην έγκαιρη ενσωμάτωσή τους στις έννομες τάξεις των κρατών-μελών,
- στην αξιολόγηση και εκ των υστέρων της αποτελεσματικότητάς τους, και
- στην αποσαφήνιση του κανονιστικού πλαισίου.

3. Διασφάλιση της ύπαρξης ορθών μηχανισμών ρυθμιστικής παρέμβασης και εποπτείας

Έμφαση εν προκειμένω δίνεται στη λήψη μέτρων αναφορικά με:

- τη βελτίωση της διαδικασίας Lamfalussy και την αντιμετώπιση των δυσκολιών ή προβλημάτων που παρατηρούνται κατά την εφαρμογή της,
- την ενίσχυση των υποχρεώσεων συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των εποπτικών αρχών,
- την αποσαφήνιση του ρόλου και των αρμοδιοτήτων των εποπτικών αρχών του κράτους-μέλους καταγωγής και υποδοχής αντίστοιχα, και
- τη διαδικασία σύγκλισης των αναφορών που υποβάλλονται από τα πιστωτικά ιδρύματα, ώστε να αποφεύγονται επικαλύψεις και να μειωθεί κατά το δυνατόν το κόστος.

4. Τρέχουσες και μελλοντικές δραστηριότητες (2005-2010)

Σε σχέση με τις τρέχουσες ρυθμιστικές δραστηριότητες στόχος είναι:

- να ολοκληρωθούν στον τομέα της λιανικής τραπεζικής, οι τρεις μεγάλες πρωτοβουλίες που έχουν ήδη αναληφθεί και αφορούν τη λήψη μέτρων για την ολοκλήρωση της αγοράς ενυπόθηκης πίστης, την έκδοση της Οδηγίας για την καταναλωτική πίστη και την έκδοση της Οδηγίας για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά
- να ολοκληρωθεί η λήψη μέτρων που τελούν ήδη υπό επεξεργασία στον ασφαλιστικό τομέα και στον τομέα της εκκαθάρισης και διακανονισμού κινητών αξιών
- να αξιολογηθεί η προσφορότητα λήψης μέτρων στον τομέα των εξαγορών και συγχωνεύσεων, καθώς επίσης και αναφορικά με την τροποποίηση της Οδηγίας για το ηλεκτρονικό χρήμα και της Οδηγίας για τα ταμεία εγγύησης καταθέσεων
- να αποφασιστεί η τυχόν λήψη μέτρων στον τομέα των Οργανισμών Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες, σε ό,τι αφορά το άνοιγμα και τις προϋποθέσεις που διέπουν τη λειτουργία των καταθετικών λογαριασμών και τους μεσίτες πιστώσεων.

5. Τέλος, έμφαση δίνεται στην προσπάθεια σύγκλισης του κοινοτικού πλαισίου με το διεθνές με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας και στη σε συνεχή βάση παρακολούθηση της προόδου των εργασιών που περιγράφονται αναφορικά με τους άξονες πολιτικής της Επιτροπής στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

Εξελίξεις σχετικά με τις υποχρεώσεις διαφάνειας

Με γνώμονες τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των κεφαλαιαγορών και τη διασφάλιση της προστασίας των επενδυτών, εκδόθηκε στις 15 Δεκεμβρίου 2004 η Οδηγία 2004/109/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την εναρμόνιση των προϋποθέσεων διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά και για την τροποποίηση της Οδηγίας 2001/34/ΕΚ.

Οι ρυθμίσεις της εν λόγω Οδηγίας περιέχουν λεπτομερείς απαιτήσεις διαφάνειας που αφορούν τους εκδότες κινητών αξιών, τους μετόχους τους, καθώς και τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που κατέχουν άμεσα ή έμμεσα δικαιώματα ψήφου σε αυτούς. Οι εν λόγω απαιτήσεις δεν εφαρμόζονται σε μερίδια που εκδίδουν οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες, πλην των οργανισμών κλειστού τύπου, ούτε και σε μερίδια που αποκτώνται ή διατίθενται σε αυτούς τους οργανισμούς.

Ειδικότερα, η Οδηγία καλύπτει τέσσερις βασικούς τομείς που αφορούν τη διαφάνεια:

(α) Περιοδική οικονομική πληροφόρηση για την οικονομική κατάσταση του εκδότη και των επιχειρήσεων που ελέγχει (άρθρα 4-8). Η πληροφόρηση αυτή παρέχεται με τη μορφή ετήσιας και εξαμηνιαίας οικονομικής έκθεσης που περιλαμβάνει τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις, την έκθεση διαχείρισης και δήλωση των υπεύθυνων προσώπων του εκδότη για τη νομιμότητα, την επάρκεια και την ακρίβεια των πληροφοριών. Επιπλέον, οι εκδότες είναι υποχρεωμένοι να εκδίδουν κατά τη διάρκεια του πρώτου και δεύτερου εξαμήνου της οικονομικής χρήσης ενδιάμεσες καταστάσεις διαχείρισης που περιλαμβάνουν εξηγήσεις των ουσιωδών γεγονότων και συναλλαγών που επηρέασαν την οικονομική κατάσταση κατά το εξάμηνο αναφοράς, καθώς και γενική περιγραφή της οικονομικής κατάστασης του εκδότη κατά την ίδια περίοδο.

(β) Γνωστοποίηση απόκτησης ή διάθεσης σημαντικών συμμετοχών (άρθρα 9-16). Η υποχρέωση γνωστοποίησης αφορά κάθε περίπτωση απόκτησης ή διάθεσης σημαντικών συμμετοχών (πάνω από 5%) του εκδότη και συνακόλουθης μεταβολής των δικαιωμάτων ψήφου και καλύπτει την απόκτηση ή διάθεση μετοχών που ενσωματώνουν δικαιώματα ψήφου είτε από μέτοχο είτε από τον ίδιο τον εκδότη και την απόκτηση ή διάθεση σημαντικών ποσοστών δικαιωμάτων ψήφου από φυσικά ή νομικά πρόσωπα που δικαιούνται άμεσα ή έμμεσα να αποκτούν, να διαθέτουν ή να ασκούν δικαιώματα ψήφου.

(γ) Υποχρεώσεις εκδοτών για ενημέρωση των κατόχων μετοχών και χρεωστικών τίτλων που έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά (άρθρα 17-18), που αφορούν την ίση μεταχείρισή τους και τη διευκόλυνση από τον εκδότη της συμμετοχής τους στις Γενικές Συνελεύσεις και της άσκησης των δικαιωμάτων τους.

(δ) Γνωστοποίηση και διατήρηση (αποθήκευση) των ρυθμιζόμενων πληροφοριών (άρθρα 21-22), δηλαδή πληροφοριών που δύναται να επηρεάζουν τη διαμόρφωση της τιμής των μετοχών (π.χ. πληροφορίες που αφορούν ουσιώδη εταιρικά γεγονότα και τις τακτικές οικονομικές εκθέσεις). Επίσης, για πρώτη φορά προβλέπεται η δυνατότητα πρόσβασης των επενδυτών σε μια πανευρωπαϊκή βάση πληροφοριών που αφορούν τους εκδότες, διαχέονται μέσω των μέσων μαζικής επικοινωνίας και αποθηκεύονται σε κεντρικό σύστημα.

Μέτρα Επιπέδου 2 Διαδικασίας Lamfalussy

Η πρώτη εντολή (mandate) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ρυθμιστικών Αρχών των Αγορών Κινητών Αξιών (CESR) για την υιοθέτηση μέτρων εκτελεστικού χαρακτήρα σε σχέση με την Οδηγία 2004/109/EK δόθηκε τον Ιούνιο του 2004 και η CESR απέστειλε την επίσημη γνώμη της στις 30 Ιουνίου 2005 σχετικά με τα ακόλουθα πέντε ζητήματα:

- (i) Προέβλεψε τις ελάχιστες απαιτήσεις για την αποτελεσματική και ασφαλή κοινολόγηση ρυθμιζόμενων πληροφοριών από τους εκδότες και τις προϋποθέσεις για την απρόσκοπτη πρόσβαση στις περιοδικές οικονομικές καταστάσεις.
- (ii) Παρέσχε συμβουλές για μια σειρά τεχνικών ζητημάτων που αφορούν τη γνωστοποίηση απόκτησης ή διάθεσης σημαντικών ποσοστών δικαιωμάτων ψήφου, όπως για τους μηχανισμούς εξαίρεσης κάποιων επαγγελματιών (π.χ. ειδικών διαπραγματευτών) από τις υποχρεώσεις γνωστοποίησης, την αναγνώριση του ημερολογίου της χώρας προέλευσης του εκδότη ως βάσης υπολογισμού, τον ορισμό των υπόχρεων προσώπων και του χρόνου γνωστοποίησης σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση και την υιοθέτηση δύο προτύπων που θα χρησιμοποιούνται πανευρωπαϊκά για τις εν λόγω γνωστοποιήσεις.
- (iii) Καθόρισε το ελάχιστο περιεχόμενο των εξαμηνιαίων οικονομικών καταστάσεων και παρέιχε διευκρινίσεις για τα ουσιώδη γεγονότα που σχετίζονται με αυτές καθώς και για τη φύση της έκθεσης του ελεγκτή που τις συνοδεύει.
- (iv) Παρέσχε συμβουλές σχετικά με διάφορες διαδικαστικές προϋποθέσεις για την επιλογή του κράτους προέλευσης από τον εκδότη, ώστε να υπάρχει βεβαιότητα ως προς το ποια είναι η αρμόδια αρχή για την εποπτεία του εκδότη.
- (v) Ασχολήθηκε με το ζήτημα της ανάλογης μεταχείρισης εκδοτών που προέρχονται από τρίτες χώρες.

Με βάση την ανωτέρω γνώμη η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προχώρησε το Νοέμβριο του 2005 στην έκδοση ενός μη δεσμευτικού **κειμένου εργασίας (Working Document)** σχετικά με πιθανά μέτρα εφαρμογής της Οδηγίας 2004/109/EK. Αν και η ουσία του κειμένου της CESR υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εντούτοις θεωρήθηκε ότι δεν χρειάζεται να ρυθμιστούν νομοθετικά όλα τα ζητήματα που έθεσε η CESR, αλλά η αντιμετώπιση ορισμένων εξ αυτών μπορεί να είναι πιο αποτελεσματική μέσω νομικά μη δεσμευτικών κειμένων, όπως οι Συστάσεις.

Το κείμενο εργασίας χωρίζεται σε δύο μέρη: το πρώτο παρουσιάζει σχέδιο νομοθετικού κειμένου που περιέχει πιθανά μέτρα εφαρμογής της Οδηγίας, ενώ το δεύτερο περιέχει σχέδιο Σύστασης σχετικά με τις πρότυπες φόρμες γνωστοποίησης απόκτησης ή διάθεσης σημαντικών συμμετοχών.

Κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, η CESR, κατόπιν αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, παρέδωσε έκθεση προόδου αναφορικά με την αποθήκευση ρυθμιζόμενων πληροφοριών. Στην εν λόγω έκθεση η CESR αναλύει τις προδιαγραφές ποιότητας τις οποίες θα πρέπει να έχει ένα εθνικό σύστημα αποθήκευσης, τις πιθανές μεθόδους εγκατάστασης ενός πανευρωπαϊκού δικτύου εθνικών συστημάτων αποθήκευσης και την παροχή στοιχείων στις αρμόδιες αρχές.

Η πιο πάνω έκθεση αποτέλεσε τη βάση για **τη δεύτερη Εντολή** που απηύθυνε τον Ιούλιο του 2005 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην CESR σχετικά με τα ζητήματα της καταχώρισης και αποθήκευσης ρυθμιζόμενων πληροφοριών. Η CESR αναμένεται να αποστείλει την επίσημη γνώμη της εντός του πρώτου εξαμήνου του 2006 επί των ζητημάτων που τέθηκαν με την εν λόγω Εντολή και πιο συγκεκριμένα:

- (i) Θα εκφράσει τη γνώμη της σχετικά με τη δόμηση και το συνακόλουθο κόστος ενός πανευρωπαϊκού δικτύου αποθήκευσης
- (ii) Θα παρέχει συμβουλές για συγκεκριμένες τεχνικές προδιαγραφές που πρέπει να πληρούνται από τα εθνικά συστήματα αποθήκευσης
- (iii) Θα παραδώσει μια ενδιάμεση έκθεση σχετικά με το κόστος εγκατάστασης και λειτουργίας επίσημα καθορισμένων μηχανισμών κεντρικής αποθήκευσης ρυθμιζόμενων πληροφοριών (Officially Appointed Mechanisms - OAMs)

Γ. Θέματα προστασίας καταναλωτή

Κοινοτικό επίπεδο

Παροχή πιστώσεων σε καταναλωτές – Θέσεις της ΕΕΤ επί της τροποποιημένης πρότασης Οδηγίας

Η τροποποιημένη πρόταση Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παροχή πιστώσεων σε καταναλωτές (για τα κυριότερα σημεία της εν λόγω πρότασης βλ. Δελτίο ΕΕΤ (2005) τεύχος 42, σ. 80-81) παρουσιάζει σημαντικές αλλαγές σε σχέση με την αρχική πρόταση Οδηγίας του 2002. Το γεγονός αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγο στο ότι έγιναν αποδεκτές εν όλω ή εν μέρει οι εκατόν οκτώ από τις εκατόν πενήντα τέσσερις τροποποιήσεις που πρότεινε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά την πρώτη ανάγνωση της πρότασης Οδηγίας. Η ΕΕΤ θεωρεί ότι οι αλλαγές που έχουν επέλθει μέχρι στιγμής στο κείμενο της πρότασης Οδηγίας κινούνται στη σωστή κατεύθυνση, καθώς το νέο κείμενο ανταποκρίνεται περισσότερο στους στόχους που είχε εξαρχής θέσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε ό,τι αφορά την Οδηγία, δηλαδή τη δημιουργία των αναγκαίων συνθηκών για μια γνήσια αγορά, την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών και τη βελτίωση της σαφήνειας του σχετικού νομοθετικού πλαισίου.

Ωστόσο, και στο τροποποιημένο κείμενο παραμένουν αρκετές διατάξεις που προβληματίζουν για τους λόγους που παρατίθενται κατωτέρω, η δε επαναξιολόγησή τους θα ήταν σκόπιμη, προκειμένου να ανταποκρίνονται στους σκοπούς που καλούνται να υπηρετήσουν. Οι κυριότερες από τις διατάξεις αυτές είναι οι ακόλουθες:

- **Τυποποιημένη πληροφόρηση για τη διαφήμιση** (άρθρο 4): Με την τροποποιημένη πρόταση Οδηγίας καθιερώνονται αυξημένες υποχρεώσεις πληροφόρησης αναφορικά με τη διαφήμιση, εφό-

σον αναφέρεται σε αυτή το επιτόκιο ή οποιοδήποτε άλλο αριθμητικό στοιχείο του κόστους. Η πληροφόρηση αυτή θα πρέπει να παρέχεται με συγκεκριμένη σειρά και με σαφή, συνοπτικό και ευδιάκριτο τρόπο.

Το ζήτημα που ανακύπτει είναι ότι η προβλεπόμενη παροχή αυξημένης πληροφόρησης δεν συνάδει με τη φύση και λειτουργία της διαφήμισης σε βαθμό που καθίσταται ιδιαίτερα δυσχερής η συμμόρφωση με τις επιταγές της διάταξης σε ορισμένες περιπτώσεις. Ειδικότερα, λόγω των περιορισμών που έχει η τηλεοπτική και η ραδιοφωνική διαφήμιση (εξαιρετικά σύντομος χρόνος, πολύ μεγάλο κόστος), η εν λόγω λεπτομερής πληροφόρηση ακόμη και εάν παρέχεται, θα είναι αδύνατο να δίδεται με ευδιάκριτο και κατανοητό τρόπο.

Επιπλέον, είναι κοινά αποδεκτό ότι η διαφήμιση αποτελεί εργαλείο προώθησης ενός προϊόντος σε ένα πολύ προκαταρκτικό στάδιο επικοινωνίας με το ευρύ συναλλακτικό κοινό με σκοπό την πρόκληση ενδιαφέροντος, ώστε ο υποψήφιος συναλλασσόμενος να ανατρέξει στην τράπεζα προκειμένου να πληροφορηθεί για το προϊόν που τον ενδιαφέρει. Συνεπώς, η παρεχόμενη στη διαφήμιση πληροφόρηση δεν θα πρέπει να ταυτίζεται με την προσυμβατική πληροφόρηση που πρέπει να παρέχεται στον καταναλωτή που ενδιαφέρεται να συνάψει σύμβαση για τη χορήγηση του προϊόντος.

- **Υπεύθυνος δανεισμός και παροχή συνδρομής στον καταναλωτή** (άρθρο 5, παρ. 1 και παρ. 5): Με τη διάταξη του άρθρου 5, παρ. 1, σύμφωνα με την οποία ο πιστωτικός φορέας υποχρεούται να τηρεί την αρχή της υπεύθυνης χορήγησης πίστωσης, επιχειρείται η καθιέρωση μιας μορφής ειδικής ευθύνης για τον πιστωτικό φορέα. Η διάταξη αυτή κρίνεται ότι δεν είναι αναγκαία, δεδομένου ότι η εν λόγω ευθύνη καλύπτεται ήδη από τις διατάξεις για την αστική ευθύνη. Αντίθετα, δεν ρυθμίζεται αντίστοιχη υποχρέωση του καταναλωτή για την πληρότητα και την ακρίβεια των πληροφοριών που παρέχει στον πιστωτικό φορέα κατά το προσυμβατικό στάδιο.

Η διάταξη αυτή προβληματίζει ακόμη περισσότερο συνδυασόμενη με την καθιέρωση στο ίδιο άρθρο υποχρέωσης παροχής από τον πιστωτικό φορέα επαρκών εξηγήσεων στον καταναλωτή, ώστε να μπορεί ο τελευταίος να αξιολογήσει τη σύμβαση πίστωσης, με επεξήγηση των παρεχομένων πληροφοριών και επισήμανση των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων του προϊόντος. Είναι όμως σαφές ότι πέραν της γενικότητας που χαρακτηρίζει την εν λόγω διάταξη, είναι πολύ δύσκολο για τον πιστωτικό φορέα να επισημάνει τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των ίδιων των προϊόντων του. Η υποχρέωση του πιστωτικού φορέα θα πρέπει να εξαντλείται στην παροχή της προβλεπόμενης προσυμβατικής πληροφόρησης, η οποία δίνει τη δυνατότητα στον καταναλωτή να αξιολογήσει τη σύμβαση χορήγησης πίστωσης, ενώ η τελική απόφαση θα πρέπει να λαμβάνεται από τον καταναλωτή και μόνο.

- **Δικαίωμα υπαναχώρησης** (άρθρο 13): Το κυριότερο ζήτημα που ανακύπτει με την εν λόγω διάταξη είναι ότι η περίοδος των δεκατεσσάρων ημερών κατά την οποία ο καταναλωτής έχει δικαίωμα να υπαναχωρήσει από τη σύμβαση και μάλιστα αδικαιολόγητα, είναι ιδιαίτερα μεγάλη, χωρίς να συντρέχει κάποιος ειδικός λόγος γι' αυτό. Η διάταξη δε αυτή μπορεί τελικά να λειτουργήσει σε βάρος του καταναλωτή, καθώς ο πιστωτικός φορέας ενδέχεται να μην προβαίνει στην εκτέλεση της σύμβασης πριν παρέλθει το διάστημα των δεκατεσσάρων ημερών. Για τους λόγους αυτούς, εκτιμάται ότι η διάταξη αυτή θα πρέπει να τροποποιηθεί, ώστε η διάρκεια προθεσμίας άσκησης του δικαιώματος

υπαναχώρησης να είναι επτά ημέρες, ενώ ταυτόχρονα ο καταναλωτής να έχει το δικαίωμα να ζητά άμεση εκτέλεση της σύμβασής του με έγγραφη παραίτησή του από το δικαίωμα υπαναχώρησης.

- **Συνδεδεμένες συναλλαγές** (άρθρο 14): Το άρθρο αυτό συνδέεται με τον ιδιαίτερα ευρύ ορισμό που καθιερώνεται, προκειμένου μία συναλλαγή να θεωρείται συνδεδεμένη. Επισημαίνεται ωστόσο ότι τότε μόνο θα πρέπει δύο συμβάσεις να θεωρούνται συνδεδεμένες όταν συνδέονται μεταξύ τους κατά τρόπο ώστε να αποτελούν οικονομική ενότητα και η κάθε μία σύμβαση να αποκτά και να διατηρεί το νόημά της μέσω της άλλης. Σε αυτή την περίπτωση και μόνο εκφράζεται η βούληση των μερών για σύνδεση των δύο συναλλαγών κατά τρόπο, ώστε η μη ομαλή εξέλιξη της μιας να επηρεάζει την εξέλιξη και της άλλης.

Εθνικό επίπεδο

Ενημέρωση των συναλλασσομένων με πιστωτικά ιδρύματα

Με γνώμονα την ενίσχυση της διαφάνειας των συναλλαγών και την επίτευξη της πληρέστερης ενημέρωσης των συναλλασσομένων, η Τράπεζα της Ελλάδος με τη συνεργασία της ΕΕΤ, εισήγαγε στο διαδικτυακό της χώρο ειδικό πίνακα στον οποίο παρουσιάζονται συγκριτικά στοιχεία για ορισμένα από τα προϊόντα που προσφέρουν τα πιστωτικά ιδρύματα και θεωρούνται, με βάση κυρίως το βαθμό διάδοσής τους, αντιπροσωπευτικά. Η πληροφόρηση που περιέχεται στον εν λόγω πίνακα αποτελεί μέρος μόνο της αναλυτικής ενημέρωσης που είναι δυνατό να αντλούν οι συναλλασσόμενοι επισκεπτόμενοι είτε την ιστοσελίδα είτε κάποιο κατάστημα τράπεζας. Οι πληροφορίες δε που παρέχονται δεν αποτελούν παροχή συμβουλής ούτε οποιασδήποτε μορφής πρόταση για σύναψη σύμβασης.

Στον πίνακα περιλαμβάνονται πληροφορίες αναφορικά με το επιτόκιο και τα έξοδα σε αντιπροσωπευτικές κατηγορίες της καταναλωτικής και της στεγαστικής πίστης, τα έξοδα και τις προμήθειες εμβασμάτων και τα έξοδα και τις προμήθειες καταθετικών λογαριασμών. Οι ηλεκτρονικές διευθύνσεις στις οποίες είναι διαθέσιμος ο πίνακας είναι οι ακόλουθες: www.bankofgreece.gr/epopteia/interestrates, www.hba.gr. Επίσης, προκειμένου οι συναλλασσόμενοι να ενημερώνονται αναφορικά με το εάν ένα πρόσωπο συνεργάζεται ή όχι με κάποιο πιστωτικό ίδρυμα, παρέχεται η δυνατότητα αυτή σε κάθε ενδιαφερόμενο με την εισαγωγή της πλήρους ή και μερικής επωνυμίας του διαμεσολαβητή (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) σε ειδικό πλαίσιο εισαγωγής κειμένου.

Δ. Συστήματα πληρωμών

Πρόταση Οδηγίας για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά

Την 1η Δεκεμβρίου 2005 η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση Οδηγίας για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά και την τροποποίηση των Οδηγιών 97/7/ΕΚ, 2000/12/ΕΚ και 2002/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου.

Η πρόταση Οδηγίας, νομική βάση της οποίας είναι τα άρθρα 47 (2) και 95 (1) της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, περιλαμβάνει 87 άρθρα τα οποία κατανέμονται σε έξι τίτλους.

Βασικός στόχος της πρότασης Οδηγίας, κατ' εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας και αναλογικότητας, είναι η υιοθέτηση ενός ενιαίου κοινοτικού θεσμικού πλαισίου για την παροχή υπηρεσιών πληρωμών στην Κοινότητα, ως ακρογωνιαίου λίθου για τη δημιουργία του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA). Ειδικότερα, επιδιώκεται:

- Η ενίσχυση του ανταγωνισμού μεταξύ των εθνικών αγορών πληρωμών και η διασφάλιση ενός ενιαίου επιπέδου ανταγωνισμού. Σε αυτό το πλαίσιο προβλέπεται ότι «*πάροχος υπηρεσιών πληρωμών*» μπορεί να είναι πιστωτικό ίδρυμα, ίδρυμα έκδοσης ηλεκτρονικού χρήματος, γραφείο ταχυδρομικών επιταγών που διενεργεί πληρωμές σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 3 της Οδηγίας 2000/12/ΕΚ και «*ίδρυμα πληρωμών*», η ανάληψη και άσκηση δραστηριότητας των οποίων ρυθμίζεται από τον Τίτλο II της πρότασης Οδηγίας (άρθρα 5-23).
- Η ενίσχυση της διαφάνειας των όρων διενέργειας πληρωμών, τόσο για τους παρόχους όσο και για τους χρήστες. Προβλέπονται διαφορετικοί κανόνες για μεμονωμένες εντολές πληρωμής και για εντολές πληρωμής που διενεργούνται στο πλαίσιο μιας σύμβασης και συνήθως επαναλαμβάνονται (Τίτλος III, άρθρα 24-40).
- Η οριοθέτηση των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των χρηστών υπηρεσιών πληρωμών και των παρόχων τους. Στη θεματική αυτή αντιμετωπίζονται θέματα όπως, η εγκυρότητα της εντολής πληρωμής, η διατήρηση αρχείου, το βάρος της ευθύνης για την απόδειξη της εγκυρότητας της εντολής πληρωμής, η ευθύνη εκτέλεσης της εντολής πληρωμής από τον πάροχο, το δικαίωμα και η διαδικασία απαίτησης επιστροφής του χρηματικού ποσού της πληρωμής από το χρήστη, η αποδοχή της εντολής πληρωμής, η αιτιολόγηση περί μη αποδοχής εντολής πληρωμής από τον πάροχο στο χρήστη, ο μέγιστος χρόνος ολοκλήρωσης μιας πληρωμής, η διαθεσιμότητα των κεφαλαίων στο δικαιούχο μιας πληρωμής, η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, οι ποινές και οι διαδικασίες εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών (άρθρα 41-75).

Η πρόταση Οδηγίας, η οποία συνοδεύεται από πολυσέλιδη μελέτη σε σχέση με την αξιολόγηση των επιπτώσεών της στην εσωτερική αγορά, έχει ήδη υποβληθεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για πρώτη ανάγνωση, ενώ στόχος της Επιτροπής είναι η υιοθέτησή της από τα άλλα δύο κοινοτικά όργανα μέχρι το τέλος του έτους και η ενσωμάτωσή της από τα κράτη-μέλη έως την 31η Δεκεμβρίου 2007.

Επέκταση του πεδίου εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) 2560/2001 για τις διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ από την 1η Ιανουαρίου 2006

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3, παρ. 3 του Κανονισμού 2560/2001 από την 1η Ιανουαρίου 2006, θα πρέπει τα έξοδα για τις διασυνοριακές μεταφορές πίστωσης σε ευρώ μέχρι μέγιστου ποσού 50.000 ευρώ να είναι ίδια με τα έξοδα για τις αντίστοιχες πληρωμές σε ευρώ στο εσωτερικό της Ελλάδος.

Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 6, παρ. 1, του Κανονισμού (ΕΚ) 2560/2001 «*Τα κράτη μέλη καταργούν, από την 1η Ιουλίου 2002 το αργότερο, όλες τις εθνικές υποχρεώσεις γνωστοποίησης, για τις στατιστικές του ισοζυγίου πληρωμών, όσον αφορά τις διασυνοριακές πληρωμές μέχρι μέγιστου ποσού 12.500 ευρώ*». Η κατάργηση των συγκεκριμένων υποχρεώσεων μέχρι μέγιστου ποσού 12.500 ευρώ έχει ήδη τεθεί σε ισχύ στη χώρα μας με την ΠΔ/ΤΕ 2535/21.1.2005.

Συνεπώς, τα πιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην Ελλάδα θα εξακολουθούν να εφαρμόζουν την υποχρέωση γνωστοποίησης για λόγους στατιστικής πληροφόρησης του ισοζυγίου πληρωμών για διασυνοριακές μεταφορές πιστώσεων ποσού άνω των 12.500 ευρώ. Η Τράπεζα της Ελλάδος, μαζί με άλλες επτά εθνικές κεντρικές τράπεζες της ευρωζώνης, έχει εκφράσει τη θέση για επέκταση του ορίου ποσού στα 50.000 ευρώ, από το 2008 (άποψη που υιοθέτησε με απόφασή του το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας στις 15 Σεπτεμβρίου 2005).

Ε. Πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες

Κοινοτικό επίπεδο

Πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας

Στις 25 Νοεμβρίου δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων η Οδηγία 2005/60/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Η Οδηγία τέθηκε σε εφαρμογή 20 ημέρες μετά τη δημοσίευσή της, δηλαδή την 15η Δεκεμβρίου 2005. Σύμφωνα με το άρθρο 45 αυτής, τα κράτη-μέλη οφείλουν να θέσουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την Οδηγία έως τις 15 Δεκεμβρίου 2007 το αργότερο.

Οι βασικότερες αλλαγές που επέρχονται στο ισχύον κανονιστικό πλαίσιο για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες αφορούν:

- την καθιέρωση της υποχρέωσης των κρατών-μελών να μεριμνήσουν για την ποινικοποίηση τόσο της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, όσο και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας,
- τη διεύρυνση του προσωπικού πεδίου εφαρμογής της Οδηγίας, ώστε να υπαχθούν σε αυτό και οι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές, καθώς και οι φορείς παροχής υπηρεσιών σε εταιρείες καταπιστευτικής διαχείρισης (trust companies),
- το διευρυμένο επανακαθορισμό της έννοιας των χρηματοπιστωτικών οργανισμών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας και της έννοιας της παράνομης δραστηριότητας,
- την καθιέρωση αυξημένων υποχρεώσεων ταυτοποίησης της πελατείας των πιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματοπιστωτικών οργανισμών,
- την καθιέρωση διατάξεων για τα μέτρα δέουσας επιμέλειας (αυξημένης και απλοποιημένης) που θα πρέπει να εφαρμόζουν τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί (Contingency Due Diligence - CDD),

- την καθιέρωση διατάξεων για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και αρμόδιων εθνικών φορέων, καθώς και τη διασφάλιση, όπου είναι δυνατό, έγκαιρης ανάδρασης σχετικά με την αποτελεσματικότητα των αναφορών ύποπτων περιπτώσεων, καθώς και την εξέλιξη που υπήρξε σχετικά με τις αναφορές αυτές,
- την καθιέρωση διατάξεων για την προστασία των εργαζομένων ή προσώπων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας Οδηγίας, από την έκθεσή τους σε απειλές ή επιθέσεις, λόγω της αναφοράς τυχόν υπονοιών τους για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, και
- τη σύσταση «επιτροπής για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας». Σκοπός σύστασης της «επιτροπής» είναι να επικουρεί το έργο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά τη διαδικασία διαμόρφωσης μέτρων εφαρμογής σύμφωνα με το άρθρο 40 της Οδηγίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 40, παρ. 2, της Οδηγίας, η «επιτροπή για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας» καλείται να θεσπίσει, μέχρι τις 15 Ιουνίου 2006, τα πρώτα μέτρα εφαρμογής σε σχέση με τον καθορισμό των τεχνικών κριτηρίων προκειμένου να εκτιμηθεί εάν:

- οι περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 11, παράγραφοι 2 και 5, παρουσιάζουν χαμηλό κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας,
- δικαιολογείται η μη εφαρμογή της Οδηγίας σε ορισμένα νομικά ή φυσικά πρόσωπα που ασκούν χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες περιστασιακά ή σε πολύ περιορισμένη κλίμακα.

Τροποποίηση, συμπλήρωση και αντικατάσταση των διατάξεων του Ν. 2331/1995 και προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2001/97/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος με σκοπό τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες

Στις 13 Δεκεμβρίου 2005 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 305Α') ο Νόμος 3424/2005 για την τροποποίηση, συμπλήρωση και αντικατάσταση των διατάξεων του Ν. 2331/1995 και την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2001/97/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος με σκοπό τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Με τον εν λόγω νόμο έλαβε χώρα η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την κοινοτική Οδηγία 2001/97/ΕΚ και η υιοθέτηση ορισμένων Ειδικών Συστάσεων της Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος από εγκληματικές δραστηριότητες (FATF). Με τις διατάξεις του νόμου αναβαθμίζεται το νομοθετικό, διοικητικό και λειτουργικό πλαίσιο για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Κύρια σημεία του νόμου αποτελούν:

- η περαιτέρω θωράκιση του χρηματοπιστωτικού συστήματος για την πρόληψη χρησιμοποίησής του για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας,
- η επέκταση του πεδίου εφαρμογής των σχετικών διατάξεων σε άλλους τομείς και επαγγέλματα,
- η διεύρυνση της έννοιας των «βασικών εγκλημάτων»,
- η ενίσχυση των αρμοδιοτήτων και εξουσιών της Επιτροπής του άρθρου 7 του Ν. 2331/1995 και η αναμόρφωση της σύνθεσής της σύμφωνα με τις νέες απαιτήσεις (η ΕΕΤ θα εξακολουθεί να συμμετέχει με εκπρόσωπό της στις εργασίες της Επιτροπής),
- η ορθολογικοποίηση των ποινικών κυρώσεων που επεκτείνονται και στους μη υποβάλλοντες αρμόδιως αναφορά ύποπτης συναλλαγής από πρόθεση,
- ο ορισμός του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών ως κεντρικής συντονιστικής αρχής για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, και
- η εξειδίκευση των υποχρεώσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματοπιστωτικών οργανισμών καθώς και των αρμόδιων εποπτικών αρχών τους, προκειμένου να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικότερα η χρησιμοποίηση του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.